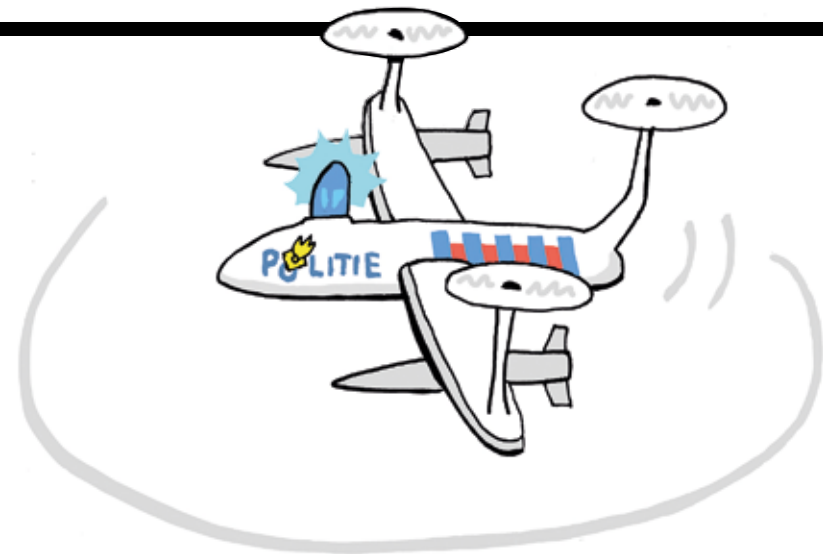

Drones doen het werk van agenten

De politie lijkt te denken dat de techniek het werk voor haar kan doen. En daarmee delegeert ze haar verantwoordelijkheid voor veiligheid.

DOOR MARC SCHUILENBURG
ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

Een drone is een vliegtuig zonder piloot dat vanaf de grond kan worden bestuurd of via een computer in het vliegtuig. We kennen drones vooral uit het leger. Ze worden gebruikt om gericht aanvallen uit te kunnen voeren op vijandelijke doelen, zoals het doden van vijandige soldaten. De Verenigde Staten gebruiken gevechtsdrones sinds 2002. Uit documenten op het internet, de *Drone Papers*, blijkt dat er circa vierduizend mensen door Amerikaanse drones zijn gedood, van wie bijna vijfhonderd burgerdoden. Ondanks kritiek op de onzorgvuldigheid van dit onbemande vliegtuig heeft Obama het gebruik ervan verder opgevoerd. Tegenwoordig worden drones ook ingezet voor civiele toepassingen. Harde militaire middelen worden hiermee genormaliseerd in het dagelijkse leven. Zo maakt de nationale politie steeds meer gebruik van drones voor surveillancedoeleinden, om toezicht te houden bij grote evenementen bijvoorbeeld en voor researchewerk vanuit de lucht. Drones kunnen luchtfoto's maken van de plaats van het delict, wietplantages opsporen en auto's van

criminelen volgen. Criminaliteitsbestrijding wordt zo goedkoper. En de veiligheid neemt toe, aldus de politie. Met Michel Foucault zou je hier kunnen spreken van een koloniaal boemerang-effect. Militaire middelen om vijandig gedrag in andere landen te bestrijden, worden nu in eigen land ingezet om veranderingen tot stand te brengen. De kolonisering draait zich dus om. De buitenlandse strijd wordt geïnternaliseerd. De boemerang wordt ook weer teruggekaatst. Inmiddels is er anti-drone-technologie te koop. Zo heeft Airbus een systeem ontwikkeld om het signaal van een drone te blokkeren. Boeing heeft lasers uitgevonden om ze uit de lucht te schieten. Tegelijkertijd zijn er drones op de markt die niets van doen hebben met militaire en politietoepassingen. Ontwikkelingsorganisaties gebruiken ze bijvoorbeeld om voedsel over grote afstanden via lucht te vervoeren. Maar er is nog iets anders aan de hand. De gretigheid waarmee de politie zich richt op het gebruik van drones in de opsporing verraadt een trend die al lang aan de gang is. Steeds meer lijkt de politie te denken dat de techniek het werk voor haar kan doen.

De uitbesteding van het politiewerk aan technische apparaten als drones, camera's en computers verlost de politie van de noodzaak om zelf actie te ondernemen. Ze delegeert de verantwoordelijkheid voor veiligheid aan de techniek van het middel. Niet voor niets is de agent steeds minder fysiek in de wijk te vinden. De drones werken voor de agenten. Dag en nacht. Het resultaat hiervan is dat de politie actief is door passief te blijven. Deze vorm van interpassiviteit zien we ook terug op andere gebieden. Een vast ingrediënt van comedy's is de ingeblikte lachband waardoor we zelf niet meer hoeven te lachen. De uitbesteding van verantwoordelijkheid voor de veiligheid aan drones is echter minder

onschuldig dan op het eerste gezicht lijkt. Zo roept de uitbesteding van verantwoordelijkheid voor de veiligheid aan drones vragen op naar de uitoefening van haar geweldsmonopolie, het recht om geweld toe te passen. Wordt het recht van de politie om te doden of in leven te laten nu ook een technische beslissing?

Marc Schuilenburg doceert aan de afdeling Strafrecht en Criminologie. Zijn nieuwste boek heet *The Securitization of Society: Crime, Risk, and Social Order*.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

OPINIE

WISSELCOLUMN

Chateaufeuf is geen varkensvlees

Sinan Çankaya

postdoc onderzoeker naar de politie en uitsluiting

Ik beheers het eten met gesloten mond, maar zeg: "brandade, schorseneren en parmezaankletskep", en ik ben terstond een brabbelend kind met schuim rondom de mond. "Bidiebidiebieb", stotter ik. Heemelijk tuur ik over mijn menukaart en spiek op die van mijn buurvrouw naar aanwijzingen, naar antwoorden. Haha, ik lach mee om de clou van een grap die ik nooit hoorde. Ik zit in de matrix, maar niemand heeft me geïnstrueerd over de codes van deze ruimte. Mensen zwieren elegant door de ballroom, ik sta houderig aan de kant, opgesloten in mijn lichaam dat niet is geboetseerd, gemodelleerd en gefatsoeneerd naar het ideaal van dit mini-universum.

Ik deconstrueer de menukaart met flarden aan buitenlandse talenkennis. Ik ontleed zinnen; kofschip, fok dit schaaap. Is dit waarom je naar de universiteit bent gegaan? schreeuwt mijn moeder in gedachten, ze heeft nog net geen slipper in haar handen, terwijl ik onbegrijpelijke formulieren van de gemeente decodeer. Drie glinsterende vorken en acht lepels verblinden mij. O nee, daar komt de kelner, snel trek ik mijn verbeelde capuchon over mijn gezicht. "Chateaufeuf is toch geen varkensvlees, meneer?"

Snel trek ik mijn verbeelde capuchon over mijn gezicht

"Nee meneer, dat is een rode wijn." "Bidiebidiebieb." De kelner loopt weg. Nu pas zie ik dat het restaurant een prachtige, doorzichtige glazen koepel heeft. Gebiologeerd staar ik naar de glazen koepel. Mijn ogen dwalen af en fixeren zich op een donkere man die aan de tafel ernaast geanimeerd een verhaal vertelt. De donkere man zweeft elegant door de matrix. Zijn shawl deint mee op zijn woorden. Socialisatie in de fijne codes van de middenklasse is een labyrintisch proces. Wie dit domein wil betreden moet minstens de woorden 'socialisatie, code en proces' kennen. Je kunt de glazen koepel zonder zichtbare buitengrenzen betreden, maar de acquisitie van cognitief kapitaal is onvoldoende. Hogere en lagere vormen van consumptie onderscheiden zich door smaakverschillen. Klasse, niet kleur domineert hier; mensen uit de arbeidsklasse zijn mijn tijdelijke kameraden. "Waar kom je eigenlijk vandaan?" vraagt de witte

persoon naast me plots. Ik glimlach, terwijl mijn mondhoeken protesteren. Dan merk ik op dat de donkere man naar me kijkt. Hij knikt, begripvol.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl. Volg hem op Twitter@sinanCankaya

FOTO: Yvonne Dompier